(Ганні Барвінок в день її ювилею)

Іще один вінок.

Крізь сей вінок дивлюсь я в далечінь минулих днів: вінки, вінки, куди ні скинеш оком, вінки пливуть на головах героїв, що мов ріка течуть перед моїм духовним оком.

Ідуть озброєні, осяяні красою, увінчанії славою і сяйво тієї слави аж сліпить: за ним не видко, як грузденними ногами прокладавсь кривавий шлях, не видко плям од сліз пекучих на пишних шатах, за шелестом вінків не чуть задавлених прокльонів, затаєних зітхань і туги… Та й нащо? Навіщо туманити свято?

Навіщо оглядатись на пройдений вже шлях, потоптане ногами лихо, поборені хиби та болі?

Уже ж бо уквітчала слава потомлене чоло зароблением по правді, заслуженим вінком!

Вінки… вінки… кругом вінки усякі!..

Ось греки стародавні: войовники з лавровими вінками на чолі, поети у соснових, співці в хмелевих, виноградних. Он переможці олімпійські: з дубовими і навіть срібними та золотими. Он славні горожане – миротворці в маслинових вінках.

Назустріч їм дівчата у вінках з квіток пахущих.

І гекатомби незчисленні – теж у вінках…

Вінки, вінки пливуть по версі, – страждання, болі й кров – під ними.

І сплинула ся хвиля і друга наступає: немов бурун морський, немов грозова хмара, – то римська хвиля.

Шикується, іде незломне військо, блищать і мають військові клейноди, зелений лавр шумить по версі – кривава течія по низу біжить і заливає цілий світ. На півночі, в лісах дрімучих, у скелях, у снігах новая сила наростає і ось – навперейми римлянам вже сунеться на південь.

Во ім’я предків і богів, во ім’я сили і слави ідуть вони, уквітчані вінками з листя дубів своїх свячених.

Чи переможе дуб півночі, чи зграбний лавр південний?..

Тимчасом терен з Іудеї розпростав пагінці колючі та й повив чимало праведних голів геройських нечуваним вінком – вінком страждання. Пожовкли лаври, хміль та виноград зів’яли, згорнула листячко маслина, не сміють рожі розцвітати, замовк і дуб – не шелестить терном повитий.

І кров уже не тільки під ногами, – вже вона червоною росою скропляє і чоло.

А терен все росте! з ним поруч і шипшина, полин гіркий і таволга червона, дурман-отрута, кропива жалка і тоя гробовая.

І ті рослини посіли все, і з їх тяжкі вінки, тяжкі вінки неслави та неволі! Проріс колючий терен і в той тихий вільний край, де попереду заплітали купальськії вінки веселі.

Уплівся терен, посів зелену руту – м’яту, черво ний мак та пишную калину.

Найкращі голови синів та дочок того краю о того часу заквітчали замісць троянд та конвалій шипшиною та терном.

І глухне, меркне все…

Бо ж не все!

Низенько при землі, не розлучаючися з нею, стелився нищечком барвінок невмірущий. Лютують бурі над землею, дуби тріщать, – барвінок тулиться щільниш до Матері-Землі. Ось лютий суховій із східніх нетрів примчавсь – і сосна огрядна пожовкла, обсипалася срібная маслина, – барвінок глибше корінці пускає і п’є живущу силу.

Од лютого морозу лаври зблякли, – барвінок з-під снігів зеленими гілками потішає, що не навіки – віковічні негода та зима.

Дощі, вітри, і спека і морози – усе пройшло над ним, а він все зеленіє, закиданий і пилом, і сміттям, затоптаний ногами, випростує він гілля та, знаменуючи надію, сплітається в вінок для тих, чия одвіку неславетна, непоказная доля гнітить всяк час к землі і не дає угору знятись, проте не може і прибити вщент живої сили, не вмалити душі, великої в терпінні, поезії нев’янучого цвіту не може заглушити бур’яном щоденного життя. Не диво, що рослину сю у нас обрали жінки собі як прапор.

А та, чиє жіноче серце уміло пізнавати, про що шепоче листя, що горить в краплинах ранньої роси, чим дихає вітрець з гаїв та нив трудових – давно з самих джерел жіноцької душі

бере живущу та сцілющу воду і скроплючи нею, плете собі вінок зелений – без пахощів лаврових, без блиску золотих вінців та срібних, зате ж без колючок і без отрути.

Живий, зелений а барвінку невмирущого вінок. Вінки… кругом вінки… а лід вінками кров і сльози…

Під сим нема: не кривдою здобутий, хай легко ляже він на те ясне чоло, що щирістю його у долі заробило і з давніх літ його лиш пильнувало, а не тяжких славетних тих вінків!